

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено
наказом ректора
від 15.03.2021 р. № 160/од

Система менеджменту якості

ПОЛОЖЕННЯ

**про формування індивідуальної освітньої
траєкторії здобувача вищої освіти
в Національному авіаційному університеті**

СМЯ НАУ П 03.02(21)–01–2021

Ухвалено на засіданні
Науково-методичної ради
університету
протокол №1 від 10.03.2021 р.

КИЇВ

(Ф 03.02-31)

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Ініціал, прізвище	Посада	Дата
Розробник		А. Полухін	Проректор з навчальної роботи	15.03.2021
Розробник		О. Голубничий	Начальник навчально- методичного відділу	15.03.2021
Розробник		П. Приставка	Завідувач кафедри прикладної математики	15.03.2021
Розробник		Є. Артамонов	Доцент кафедри комп'ютеризованих систем управління	15.03.2021
Узгоджено		В. Падерін	Голова студентської ради університету	15.03.2021
Узгоджено		Л. Прудивус	Начальник юридичного відділу	15.03.21

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник _

	<p>Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.02(21)–01–2021
		стор. 3 з 13	

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2.	ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	5
2.1.	Обов’язкові та вибіркові навчальні дисципліни	5
2.2.	Порядок вибору вибірових навчальних дисциплін	7
3.	ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	10
3.1.	Затвердження обраних здобувачами вибірових дисциплін	10
3.2.	Корегування обраних здобувачами вибірових дисциплін	11

	Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.02(21)–01–2021
		стор. 4 з 13	

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Це «Положення про порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті» (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. №2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII, «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 р. №392-IX, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. №261, наказу Міністерства освіти і науки України від 26.01.2015 р. №47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік», наказів ректора від 07.02.2020 р. №040/од «Про введення в дію Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті» та від 11.03.2021 р. №152/од «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в Національному авіаційному університеті» та інших нормативно-правових актів, що стосуються вищої освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія – це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти відбивається в його індивідуальному навчальному плані.

Індивідуальний навчальний план – це документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Індивідуальний навчальний план визначає обсяг аудиторної та самостійної навчальної роботи здобувача вищої освіти з урахуванням усіх її видів, форми контролю результатів навчання і є обов'язковим для виконання здобувачем.

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти, який бере участь у програмі академічної мобільності, формується відповідно до встановленого порядку і враховує, у тому числі, положення угоди (договору), на підставі якої (якого) він бере участь у зазначеній програмі.

За виконання індивідуального навчального плану персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти, а невиконання плану у встановлені графіком навчального процесу терміни є підставою для відрахування здобувача з університету.

2. ПОРЯДОК ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Обов'язкові та вибіркові навчальні дисципліни

Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти формується або на кожен рік (як правило, для ОС бакалавра, магістра), або на весь період навчання (як правило, для ОС доктора філософії) з урахуванням обов'язкових навчальних дисциплін, а також особисто обраних здобувачем вибіркових дисциплін, які мають загальний обсяг за весь період навчання здобувача вищої освіти певного освітнього ступеня (ОС) не менше 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС з підготовки здобувача за освітньою програмою, та факультативних дисциплін (за наявності).

Загальний обсяг кредитів ЄКТС з підготовки здобувача вищої освіти ОС бакалавра становить 240 кредитів, ОС магістра – 90 кредитів, ОС доктора філософії – 60 кредитів.

До переліку обов'язкових навчальних дисциплін ОС бакалавра входять дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки (загальний обсяг 17 кредитів ЄКТС, якщо ці дисципліни не є профільними) і дисципліни професійної та практичної підготовки (загальний обсяг 163 кредити ЄКТС).

До переліку обов'язкових навчальних дисциплін ОС магістра входять дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки (обсяг – 7 кредитів ЄКТС, якщо ці дисципліни не є профільними) і дисципліни професійної та практичної підготовки (обсяг – 59 кредитів ЄКТС).

До переліку обов'язкових навчальних дисциплін ОС доктора філософії входять дисципліни з оволодіння загальнонауковими (філософськими), мовними компетентностями та універсальними навичками дослідника (загальний обсяг 24 кредити ЄКТС, якщо ці дисципліни не є профільними), фахова науково-педагогічна практика обсягом 6 кредитів та дисципліни професійної підготовки (загальний обсяг 15 кредитів ЄКТС).

Виходячи з наведеного, загальний обсяг вибіркових дисциплін повинен становити: для ОС бакалавра – не менше 60 кредитів ЄКТС, для ОС магістра – не менше 22,5 кредитів, для ОС доктора філософії – не менше 15 кредитів.

Слід зауважити, що забезпечення набуття компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за конкретною освітньою програмою повинно забезпечуватися обов'язковими навчальними дисциплінами, до числа яких відносяться і практики.

Вибіркові навчальні дисципліни забезпечують потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, зокрема, доповнюють програмні результати навчання, досягнуті внаслідок вивчення обов'язкових дисциплін, і мають бути спрямовані на більш повне задоволення освітніх та кваліфікаційних вимог здобувача вищої освіти для власного особистісного та професійного розвитку, потреб суспільства та держави, ефективнішого використання можливостей закладу освіти, врахування регіональних особливостей тощо.

Вибіркові навчальні дисципліни презентуються силабусами, в яких подається основна інформація про ці дисципліни та науково-педагогічних працівників, які пропонують їх для вивчення. Зазначені силабуси або посилання на них оприлюднюються на сайті випускової кафедри.

Силабус – це документ, який створюється для здобувача вищої освіти та закріплює взаємну відповідальність суб'єктів освітнього процесу (науково-педагогічного працівника та здобувача) в межах певної навчальної дисципліни.

У силабусі відображається концептуальний перехід від «здобування знань» і «отримання практичних навичок» до формування програмних результатів навчання. У ньому можуть фіксуватися процедури, зокрема, стосовно deadlines і принципів оцінювання, політики (включно з політикою академічної доброчесності) та вивчення змісту навчальної дисципліни.

У силабусі навчальної дисципліни, як правило, зазначаються: мета вивчення, сформульовані вимірювані цілі (предметні результати навчання та компетентності), короткий зміст, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення дисципліни, її пререквізити та пореквізити в структурно-логічній схемі підготовки, методологія оцінювання навчальних досягнень та правила зарахування пропущених занять (зарахування неформальної освіти), інформація про науково-педагогічного працівника, який викладає дану дисципліну. Також може бути надана інформація, для викладання яких ще спеціальностей ця дисципліна може бути рекомендована.

Усі вибіркові навчальні дисципліни поділяються на дисципліни, які доповнюють здобуття фахових компетентностей та програмних результатів навчання за даною освітньою програмою (фахові вибіркові дисципліни) з рекомендованим обсягом до 80% від загального обсягу вибіркових дисциплін, та на дисципліни, які доповнюють здобуття, переважно, загальних компетентностей і визначають зміст інших, не споріднених з даною, освітніх програм (не фахові вибіркові дисципліни) з рекомендованим обсягом не менше 20% від загального обсягу вибіркових дисциплін.

Кожна вибіркова навчальна дисципліна викладається в одному семестрі. Обсяг однієї вибіркової навчальної дисципліни становить: за ОС бакалавра та магістра – 4 кредити ЄКТС, за ОС доктора філософії – 5 кредитів.

	Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.02(21)–01–2021
		стор. 7 з 13	

Виходячи з наведеного, рекомендується такий розподіл вибіркових навчальних дисциплін за освітніми ступенями та семестрами:

ОС бакалавра (всього – 15 вибіркових дисциплін): 3, 5, 7 семестри – по 3 дисципліни в кожному; 4, 6, 8 семестри – по 2 дисципліни в кожному, причому, на кожному курсі, мінімум, одна з них має бути не фаховою (з не споріднених освітніх програм);

ОС магістра (усього – 6 вибіркових дисциплін): 1, 2 семестри – по 3 дисципліни в кожному, причому, на курсі, мінімум, одна з них має бути не фаховою (з не споріднених освітніх програм);

ОС доктора філософії (усього – 3 вибіркові дисципліни): 4 семестр – 3 дисципліни, причому, мінімум, одна з них має бути не фаховою (з не споріднених освітніх програм).

Факультативні дисципліни не є обов'язковими для вивчення в процесі засвоєння здобувачами вищої освіти певної освітньої програми і призначені для поглиблення та розширення прикладних та наукових компетентностей здобувачів відповідно до їх потреб та уподобань, створення умов для самовизначення особистості та її самореалізації.

Інформація щодо обраних здобувачем вищої освіти факультативних навчальних дисциплін вноситься до індивідуального навчального плану здобувача та додатку до його диплому здобувача вищої освіти певного освітнього ступеня.

Для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за всіма спеціальностями університету рекомендований такий перелік факультативних дисциплін, який може змінюватися та доповнюватися за пропозиціями здобувачів вищої освіти, кафедр/факультетів/інститутів та стейкхолдерів:

- Військова підготовка – 29 кредитів ЄКТС (870 годин), з таким розподілом за семестрами: 5 семестр – 7 кредитів, 6 семестр – 7,5 кредитів, 7 семестр – 7 кредитів, 8 семестр – 7,5 кредитів; по 8 аудиторних годин на тиждень у кожному семестрі; 5, 7 семестри – диференційований залік, 6, 8 семестри – екзамен.

- Іноземна мова за професійним спрямуванням – 18 кредитів ЄКТС (540 годин), з таким розподілом за семестрами: 3-8 семестри – по 3 кредити та по 2 аудиторні години на тиждень у кожному семестрі; 3-8 семестри – диференційований залік.

- Сучасна українська мова – 3 кредити (90 годин), з таким розподілом за семестрами: 1 семестр – 3 кредити, 2 аудиторні години на тиждень, диференційований залік.

- Первинна медична допомога – 3 кредити (90 годин), з таким розподілом за семестрами: 2 семестр – 3 кредити, 2 аудиторні години на тиждень, диференційований залік.

Вивчення факультативних дисциплін здійснюється за додатковими угодами, які укладаються між здобувачами вищої освіти та університетом.

2.2. Порядок вибору вибіркових навчальних дисциплін

Робоча група випускової кафедри з підготовки здобувачів вищої освіти за даною освітньою програмою, під керівництвом завідувача кафедри та гаранта освітньої програми, у взаємодії із здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками, іншими кафедрами та стейкхолдерами складає списки фахових та не фахових (з не споріднених освітніх програм) вибіркових навчальних дисциплін за кожним освітнім ступенем на кожен семестр наступного навчального року.

Переліки вибіркових дисциплін переглядаються випусковою кафедрою щорічно до початку процедури їх вибору, з урахуванням пропозицій здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, інших кафедр/факультетів/інститутів та стейкхолдерів.

На основі зазначених списків фахових та не фахових вибіркових навчальних дисциплін вказана вище робоча група випускової кафедри під керівництвом її завідувача та гаранта освітньої програми формує за даною освітньою програмою перелік рекомендованих для вивчення у кожному визначеному семестрі фахових та не фахових вибіркових дисциплін, у кількості, зазначеної в п. 2.1 цього Положення, за кожним освітнім ступенем з урахуванням структурно-логічної схеми їх викладання, та перелік альтернативних рекомендованих вибіркових дисциплін, який також складається з фахових та не фахових дисциплін у кількості в кожному семестрі, не меншою кількості рекомендованих.

Варто наголосити, що всі дисципліни обох переліків (рекомендованих та альтернативних) є вибірковими відповідно до можливості вибору кожної з них здобувачем вищої освіти.

Перелік рекомендованих випусковою кафедрою вибіркових дисциплін формується, виходячи з потреб та побажань усіх стейкхолдерів та задля унеможливлення ситуації, коли з якихось причин здобувач вищої освіти не набере необхідної кількості кредитів в частині освітніх компонент вибіркової складової.

Формування переліків вибіркових дисциплін та їх обрання здобувачами вищої освіти здійснюється на засадах прозорості та студентоцентризму, який передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних та відповідальних суб'єктів освітнього процесу, створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема, надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії та побудови освітнього процесу на основі взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу, з урахуванням наявних фінансових, матеріально-технічних, кадрових та інших ресурсів університету.

Сформовані переліки рекомендованих та альтернативних вибіркових дисциплін затверджуються на засіданні випускової кафедри та розміщуються на її офіційному сайті для ознайомлення з ними здобувачів

вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших зацікавлених осіб і вводяться адміністратором кафедри в «Автоматизовану систему формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти» за даною освітньою програмою за кожним освітнім ступенем на кожен семестр наступного навчального року (на весь період навчання для ОС доктора філософії).

Формування переліків вибіркових дисциплін випусковою кафедрою відбувається на початку весняних семестрів, а вибір цих дисциплін здобувачами вищої освіти ОС бакалавра – на попередньому курсі навчання у встановлений термін не пізніше кінця лютого.

При цьому здобувачі вищої освіти 1 курсу обирають вибіркові навчальні дисципліни, які їм пропонується вивчати на наступному 2 курсі, здобувачі 2 курсу – дисципліни на наступному 3 курсі, здобувачі 3 курсу – дисципліни на наступному 4 курсі.

Здобувачі вищої освіти ОС магістра та доктора філософії обирають вибіркові навчальні дисципліни перед навчанням на 1 та 2 курсі відповідно.

Такий підхід прийнятий, виходячи, зокрема, з необхідності забезпечення своєчасного планування навчально-методичним відділом університету навчального навантаження кафедр та їх штатного розпису на наступний навчальний рік, кадрового, матеріально-технічного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу тощо.

Перед початком обрання вибіркових дисциплін здобувачі вищої освіти знайомляться з порядком, термінами та особливостями процесу їх обрання, Покроковою інструкцією для роботи в «Автоматизованій системі формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти», консультуються, за необхідності, з адміністратором випускової кафедри і протягом встановленого навчально-методичним відділом університету терміну здійснюють, відповідно до зазначеної вище Покрокової інструкції, вибір вибіркових дисциплін за відповідним освітнім ступенем на кожен семестр наступного навчального року, виходячи із запропонованих випусковою кафедрою переліків рекомендованих (на блакитному фоні сторінки інтерфейсу зліва) та альтернативних (на жовтому фоні сторінки справа) дисциплін.

При цьому зазначений вибір має здійснюватися за таким правилом: або здобувачем приймається в повному обсязі перелік рекомендованих випусковою кафедрою вибіркових дисциплін, або фахова дисципліна з переліку рекомендованих дисциплін може бути замінена здобувачем на також фахову дисципліну з переліку альтернативних дисциплін, а не фахова дисципліна з переліку рекомендованих дисциплін – на також не фахову з переліку альтернативних дисциплін.

Після завершення процедури вибору здобувачами вищої освіти вибіркових дисциплін випускова кафедра підводить підсумки їх обрання за

	Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті	Шифр документа	СМЯ НАУ П 03.02(21)–01–2021
		стор. 10 з 13	

кожним семестром, з урахуванням наявних фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів університету, виходячи з таких міркувань:

- вибіркова дисципліна за даною освітньою програмою за відповідним освітнім ступенем (рекомендована чи альтернативна) вважається обраною у певному семестрі наступного навчального року для всіх здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною освітньою програмою, якщо її обрали більшість зазначених здобувачів;

- якщо здобувач вищої освіти, який навчається за даною освітньою програмою, з тих чи інших не поважних причин не скористався можливістю взяти участь у процедурі обрання вибірових дисциплін, то за умовчанням він вважатиметься таким, що обрав перелік рекомендованих випусковою кафедрою дисциплін;

- якщо здобувач вищої освіти, який навчається за даною освітньою програмою, виявив бажання вивчати вибірково дисципліну з іншої освітньої програми, то за його письмовою заявою на ім'я декана іншого факультету (директора інституту) та за погодження із завідувачами відповідних випускових кафедр щодо умов та порядку вивчення зазначеної дисципліни розпорядженням декана факультету (директора інституту) він може бути допущений до її вивчення.

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. Затвердження обраних здобувачами вибірових дисциплін

Переліки обраних здобувачами вищої освіти вибірових дисциплін за кожною освітньою програмою, освітнім ступенем, курсом та семестром затверджуються на засіданні випускових кафедр.

Декани факультетів (директори інститутів) на підставі подань завідувачів випускових кафедр видають розпорядження про затвердження обраних здобувачами вищої освіти вибірових дисциплін за кожною освітньою програмою, освітнім ступенем, курсом та семестром та їх внесення до відповідних робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів здобувачів вищої освіти на наступний навчальний рік.

У розпорядженні вказуються за кожною освітньою програмою, освітнім ступенем, курсом та семестром: порядковий номер та назва дисципліни для внесення до робочого навчального плану, розподіл годин аудиторних занять (лекції, лабораторні, практичні та семінарські заняття) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти за семестрами та тижнями, а також номери кафедр, яка викладатимуть ці дисципліни.

Зазначені розпорядження погоджуються завідувачами випускових кафедр, гарантами освітніх програм, головою студентської ради факультету (інституту) та начальником навчально-методичного відділу університету і після затвердження доводяться до відома здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших зацікавлених осіб.

Один примірник цих розпоряджень зберігається в справах факультетів (інститутів), другий передається до навчально-методичного відділу для внесення обраних вибіркового дисциплін до відповідних робочих навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти та формування на їх основі навчального навантаження кафедр на наступний навчальний рік.

Після виходу зазначених вище розпоряджень деканів факультетів (директорів інститутів) обрані здобувачами вищої освіти вибірково дисципліни стають обов'язковими для вивчення і включаються до відповідних індивідуальних навчальних планів здобувачів.

Невиконання здобувачем вищої освіти свого індивідуального навчального плану, у тому числі, в частині затверджених розпорядженням декана факультету (директора інституту) вибіркового дисциплін, є грубим порушенням Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті, внаслідок чого здобувач може бути відрахований з університету.

3.2. Корегування обраних здобувачами вибіркового дисциплін

Здобувач вищої освіти може безперешкодно змінювати свій вибір тих чи інших вибіркового дисциплін протягом встановленого для цього терміну.

Якщо здобувач вищої освіти, який навчається за даною освітньою програмою, з тих чи інших поважних причин, підтверджених документально, не зміг взяти участь у процедурі обрання вибіркового дисциплін протягом встановленого для цього терміну, то йому за особистою письмовою заявою на ім'я завідувача випускової кафедри може бути надана можливість здійснити процедуру обрання вибіркового дисциплін до моменту затвердження їх переліку розпорядженням декана факультету (директора інституту).

Зміна здобувачем вищої освіти свого вибору тих чи інших вибіркового дисциплін після затвердження розпорядженням декана факультету (директора інституту) обраного здобувачами їх переліку не допускається.

У випадку поновлення, переведення здобувача вищої освіти з іншого закладу вищої освіти або з іншої освітньої програми в межах тієї ж самої спеціальності рішенням випускової кафедри можливе перезарахування кредитів за вибірково дисциплінами або їх доскладання в установленому порядку після аналізу кафедрою силабусів, обсягу та змісту фактично вивчених раніше здобувачем вибіркового дисциплін.

